

Sayı : B.17.0.SGB.0.10.00.00 - 610 - 3078
Konu : Soru Önergesi

24.1.2013

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İğdır Milletvekili Sayın Pervin BULDAN tarafından Bakanlığımıza tevcih edilen 7/13006 Esas Numaralı yazılı soru önergesine verilen cevabi yazımız, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Fatma ŞAHİN
Bakan

EK: Soru Önergesi cevabı (... sayfa)

Iğdır Milletvekili Sayın Pervin **BULDAN**'a ait 7/13006 Esas Nolu Yazılı Soru Önergesine ilişkin olarak hazırlanan Cevap Metni

Yazılı soru önergesinde;

Kadına yönelik şiddet, Türkiye’de yaşayan milyonlarca kadının bedensel ve ruhsal bütünlüğünü tehdit etmektedir. Yapılan araştırmalarda Türkiye de her üç kadından biri şiddet görmektedir. Kadına yönelik şiddetin en görünür olanı, “aile içi şiddet ve erkek şiddeti” dir. Aile içi şiddet, özellikle koca şiddeti kadınların yaşamlarının belirleyici bir boyutunu oluşturmaktadır. Haber kanalları gazeteler neredeyse her gün şiddet gören öldüren kadınları haber yapmaktadır.

Bu bağlamda;

SORU 1: Kadına yönelik her türlü şiddetin önlenmesi konusunda yaptığınız çalışmalar nelerdir?

SORU 2: Kadınların şiddetten korunmaları amacıyla hukuki ve sosyal hakları konusunda bilgilendirme çalışmalarınız var mıdır? Varsa bunlar nedir?

CEVAP 1-2: Kadına yönelik şiddet ve kadın cinayetleriyle mücadele hükümetimizin en önemli gündem maddelerinden birisini oluşturmaktadır. Bu kapsamda, şiddetin önlenmesi, şiddet mağdurunun korunması ve güçlendirilmesi, toplumsal farkındalığın artırılması, gerekli yasal alt yapının oluşturulması ve güçlendirilmesi yönünde çalışmalar Bakanlık bünyesinde, Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü tarafından yürütülmektedir.

Özellikle Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığının kurulmasının ardından konu hakkındaki yasal, kurumsal ve bilinç artırma çalışmaları yoğunlaşmıştır. Bu kapsamda;

- “6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun” ilgili tüm tarafların katkı ve katılımları ile hazırlanmış, 20 Mart 2012 tarih ve 28239 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Söz konusu Kanun, Türkiye tarafından 24 Kasım 2011’de onaylanan ve 8 Mart 2012 tarihinde Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Kadına Yönelik Şiddet ve Aile İçi Şiddetin Önlenmesi ve Bunlarla Mücadeleye İlişkin Avrupa Konseyi Sözleşmesi (İstanbul Sözleşmesi)”ne de paralel düzenlemeler içermektedir.
- Kanunun uygulanması hakkında yönetmelik taslağı ilgili tüm tarafların görüşleri çerçevesinde hazırlanmış ve görüş tablosu oluşturulmuş olup Başbakanlığa sevk aşamasındadır.
- Kanunun uygulanması hakkında yönetmeliğin yürürlüğe girmesine kadar olan dönemde, uygulamaya açıklık getirmesi ve uygulayıcılara yol göstermesi amacıyla Nisan 2012 tarihinde 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanunun Uygulanması Hakkında 2012/13 sayılı Bakanlık Genelgesi yayımlanmıştır.
- Aynı şekilde Kanun ile kurulması öngörülmüş olan Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri Yönetmeliği çalışmaları da devam etmektedir.
- Kadın konukevlerinin yeniden yapılandırılmasına ilişkin Kadın Konukevleri Yönetmeliği ise ilgili tüm tarafların katkı ve katılımlarıyla hazırlanarak Başbakanlığa sevk edilmiştir.

- Diğer taraftan, Temmuz 2006'da "Çocuk ve Kadına Yönelik Şiddet Hareketleri ile Töre ve Namus Cinayetlerinin Önlenmesi için Alınacak Tedbirler" konulu 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi yayımlanmıştır. Genelge ile kadına yönelik şiddet konusunda yürütülecek çalışmalar konusunda Birimlerimizden Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü bu konuda koordinatör kurum olarak belirlenmiştir. Bu kapsamda Genel Müdürlük, Genelge'de belirlenen sorumlu kuruluşlar ve işbirliği kuruluşlarının Genelge kapsamında gerçekleştirdikleri faaliyetlere ilişkin bilgileri üçer aylık periyotlar halinde derleyerek Başbakanlığa sunmaktadır. Bugüne kadar yirmi dört dönemsel rapor hazırlanmış olup, Raporlar Başbakanlık Makamına sunulmasının yanı sıra Bakanlığımızın web sayfasında da yayınlanmaktadır.
- Yine Genelge çerçevesinde Kadının Statüsü Genel Müdürlüğümüzün koordinasyonunda ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşlarının katılımıyla Kadına Yönelik Şiddeti İzleme Komitesi oluşturulmuştur. Yılda bir kez toplanan Komite, kadına yönelik şiddet konusundaki çalışmaları-gelişmeleri değerlendirmekte, bu konuda öneriler sunmaktadır. Komite bugüne kadar 5 toplantı gerçekleştirmiştir. İzleme Komitesinin 6 ncı toplantısı 17 Aralık 2012 tarihinde gerçekleştirilmiştir.
- 2006/17 sayılı Başbakanlık Genelgesi'nin ilgili tedbirleri gereğince, KSGM'nin koordinasyonunda, ilgili tüm tarafların işbirliği ile hazırlanan "Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2007-2010 döneminde yürütülmüştür. Ulusal Eylem Planı'nda yer alan tedbirlerin uygulanması, Genel Müdürlük tarafından, dönemsel toplantılar aracılığıyla izlenmiştir. Ulusal Eylem Planı'nın uygulama süresinin dolması nedeniyle, ilgili kamu kurum ve kuruluşları, sivil toplum örgütleri ve üniversitelerin kadın araştırmaları merkezlerinin katkı ve katılımları ile güncellenen "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Ulusal Eylem Planı 2012-2015", 10/7/2012 tarihinde yürürlüğe girmiştir.
- Şiddete maruz kalan kadınlara hizmet sunan kamu kurum/kuruluşlarında çalışan personelin "kadına karşı şiddet, aile içi şiddet, toplumsal cinsiyet eşitliği eğitimi, şiddet mağdurlarına yaklaşım tarzı, ilgili kanunların uygulanması" gibi konularda farkındalık ve duyarlılığını artırmak amacıyla ilgili Bakanlıklar ile "Eğitim Protokolleri" imzalanmıştır. Bu protokoller aracılığıyla 71.000 polis, 65.000 sağlık personeli, 336 Aile Mahkemesi Hakimi ve Cumhuriyet Savcısı, 17.000 din görevlisinin eğitimleri gerçekleştirilmiştir. Benzer bir Protokol 12 Nisan 2012 tarihinde Jandarma Genel Komutanlığı ile imzalanmış olup Komutanlık personelinin "toplumsal cinsiyet eşitliği" ve "kadına yönelik şiddet" konularına ilişkin duyarlılık ve farkındalığının artırılması öngörülmektedir.
- KSGM tarafından 2009 yılından bu yana ise kamu görevlilerine yönelik olarak yürütülen Toplumsal Cinsiyet Eşitliği Eğitimlerinde şu ana kadar yaklaşık 2800 kamu görevlisine ulaşılmış olup, eğitimler devam etmektedir.
- Medyanın toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasındaki rolü dikkate alınarak İletişim Fakültesi öğrencilerine yönelik olarak 2008 yılında başlatılan Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyeleri ile yerel medya çalışanlarına yönelik seminerlere devam edilmektedir. Bu çerçevede Toplumsal Cinsiyet ve Medya Atölyesi çalışmalarına 333 öğrenci, Yerel Medya Atölyelerine 198 medya profesyoneli katılım sağlamıştır.
- 6284 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesinin ardından Kanunun tanıtılması amacıyla Nisan-Haziran 2012'de 16 ilde çevre illerdeki ilgili görevlilerin de katılımlarıyla seminerler düzenlenmiş, seminerlere 6.500 kamu görevlisi katılım sağlamıştır.

- 250 Mülkiye Başmüfettişi ve 146 kaymakam adayına da benzer konularda seminer düzenlenmiştir.
- 2012 yılı 25 Kasım Kadına Karşı Şiddetle Mücadele ve Dayanışma Günü çerçevesinde;
 - Futbol Federasyonu Başkanlığı ile gerçekleştirilen işbirliği sonucunda 25 Kasım Haftasında gerçekleştirilen Spor Toto Süper Lig Maçlarında takımların sahaya kadına yönelik şiddet temalı bannerlarla çıkmaları sağlanmıştır.
 - PTT ile gerçekleştirilen işbirliği çerçevesinde Kadına Yönelik Şiddet haftasında, şiddetin aile üzerindeki olumsuz etkisine dikkat çekmek üzere hanelere Aile ve Sosyal Politikalar Bakanı tarafından imzalanan mektuplar gönderilmiştir.
 - Makro Market ile gerçekleştirilen işbirliği sonucunda Market poşetlerine kadına yönelik şiddetle mücadeleye ilişkin sloganlar ve Bakanlık logosu basılarak kadına yönelik şiddete ilişkin toplumda bir farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır.
 - Turkcell işbirliği ile 25 Kasım Haftasına ilişkin ulusal ve yerel gazetelerde kadına yönelik şiddet ve şiddetle mücadele temalı tam sayfa ilanların yayınlanması sağlanmıştır.
 - TURKCELL ile yapılan işbirliği ile TURKCELL abonelerine kadına yönelik şiddetle mücadele temalı SMS'ler gönderilmiştir.
 - İstanbul Büyükşehir Belediyeleri ile işbirliği içerisinde billboardlarda kadına yönelik şiddet temalı afişlerin gösterimi, 10 adet otobüsün kadına yönelik şiddetle mücadele temasını işleyecek şekilde giydirilmesi ve üst geçitlerde afişlerin yer alması sağlanmıştır.
 - 23 Kasım 2012 tarihinde, 25 Kasım haftasına dikkat çekmek amacıyla İstanbul'da Aile ve Sosyal Politikalar Bakanının katılımıyla bir kokteyl düzenlenmiştir. İş ve basın dünyasının üst düzey temsilcilerinin, kadın sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin, kadın köşe yazarları ile kadın yazarların ve konuya duyarlı olan sanatçıların da katılım sağladığı kokteyl ile kamuoyunun kadına yönelik şiddete karşı olduğuna dikkat çekilerek Bakanlık tarafından hazırlanan kamu spotlarının ilk gösterimi gerçekleştirilmiştir.
- Eğitim faaliyetleri ve farkındalık yaratma faaliyetleri dışında 6284 sayılı Kanunun 12. Maddesi ile Kanun kapsamında verilen tedbir kararlarının uygulanmasında hakim kararı ile teknik araç ve yöntemler kullanılabileceği hükme bağlanmıştır.

Bu kapsamda Pilot uygulamanın gerçekleştirilmesine yönelik olarak birimlerimizden KSGM ile Emniyet Genel Müdürlüğü arasında 27.09.2012 tarihinde "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Kapsamında Elektronik Destek Teknolojilerinin Kullanılmasına Yönelik Pilot Uygulama Protokolü"; Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü ile Avea İletişim Hizmetleri A.Ş. arasında 14.09.2012 tarihinde "Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele Sosyal Sorumluluk Programı İşbirliği Protokolü" imzalanmıştır. Söz konusu Protokoller ile Bursa ve Adana illerinde pilot uygulamaya geçilmiştir. Elektronik Destek Sistemi Pilot Uygulamasının lansmanı 18 Ekim 2012 tarihinde Bursa'da gerçekleştirilmiş ve pilot uygulamaya geçilmiştir.

- Ülkemizde şiddet mağduru kadınların korunması ve desteklenmesine yönelik mekanizmaların başında kadın sığınmaevleri-konuk evleri gelmektedir.

- Halihazırda ülkemizde Bakanlığımıza bağlı 76; sivil toplum kuruluşu, kaymakamlıklar, valilikler ve yerel yönetimlere bağlı 32 olmak üzere toplam 108 sığınmaevi/konukevi hizmet vermektedir.
- Yine 6284 sayılı Kanun ile kurulması öngörölmüş Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri de şiddetle mücadelede önemli mekanizmalardır. Merkezler; şiddetin önlenmesi ile koruyucu ve önleyici tedbirlerin etkin bir biçimde uygulanmasına yönelik olarak, şiddete uğramış ya da şiddete uğrama riski bulunan kadınların başvurabileceği, danışmanlık, rehberlik ve yönlendirme hizmetleriyle, ihtiyaç duydukları konularda güçlendirici ve destekleyici hizmetleri veren ve izleme çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat esası ile yürüten merkezlerdir.

6284 sayılı Kanun, 2 yıl içinde pilot illerde Merkezlerin kurulmasını öngörmekte olup, 14 ilde pilot uygulama gerçekleştirilecektir. 6 Aralık 2012’de vaka kabulü yapılmaya başlanan 11 ilde Merkezlerin toplu açılışı gerçekleştirilmiştir.

SORU 3: Şiddete maruz kalan kadınların ülkemizde bölgelere göre oranları nedir?

SORU 5: Şiddete uğrayan kadınların öğrenim durumlarına göre oranları nedir?

CEVAP 3-5: Kadının Statüsü Genel Müdürlüğü’nün yürütücülüğünde 2008 yılında gerçekleştirilen ve Resmi İstatistik programı kapsamında değerlendirilen “Türkiye’de Kadına Yönelik Aile İçi Şiddet Araştırmasına göre

- Ülkemiz genelinde eşi veya eski eşi tarafından fiziksel şiddete maruz bırakılan kadınların oranı % 39’dur.
- Fiziksel şiddet yaşama oranının en yüksek olduğu bölge %53 ile Kuzeydoğu Anadolu Bölgesidir. Bu oranı, %50 ile Orta Anadolu; %48 ile Güneydoğu Anadolu, % 47 ile Ortadoğu Anadolu, % 43 ile Batı Karadeniz, % 42 ile Batı Anadolu ve Akdeniz, % 38 ile Doğu Karadeniz, % 36 ile Doğu Marmara, % 31 ile Ege, %25 ile Batı Anadolu bölgeleri izlemektedir.
- En az bir kez fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmış kadınlardan eğitimi olmayanların oranı %55,7, lise ve üzeri düzeyde eğitim alanların oranı ise %27’dir.
- Sadece eğitim düzeyi düşük olan kadınlar şiddete maruz kalmamaktadır. Eğitim düzeyi daha yüksek olan kadınlar arasında bile her 10 kadından 3’ü eşleri tarafından fiziksel veya cinsel şiddete maruz kalmıştır.

SORU 4: Son 5 yılda erkek şiddeti ile hayatını kaybeden kadın sayısı kaçtır?

CEVAP 4: İçişleri Bakanlığı’ndan alınan bilgiye göre; aile içi şiddet olaylarında 2012 yılı Ocak-Eylöl ayları arasında 125 kadın hayatını kaybetmiştir. Bununla birlikte öldürölen kadın sayısı sadece erkek şiddeti ile hayatını kaybedenleri değil, aile bireylerinden herhangi biri tarafından gördükleri şiddet sonucu hayatını kaybeden tüm kadınları kapsamaktadır.

Konu hakkında ayrıntılı verilere ulaşmak için İçişleri Bakanlığı’na başvurulmasının uygun olacağı değerlendirilmektedir.